

Riportalany: Edelényiné Takács Katalin

Kisdiákból tanító

Páratlan beszélgetés Kati nénivel, iskolánk volt tanulóival, aki tanárként tért vissza hozzánk

Iskolánk 70. évfordulójára készülve kézenfekvőnek tűnt, hogy az iskola régi diákjai közül megkérdezzük Kati nénit, a 2. b osztály tanító nénijét, hogy meséljen nekünk arról az időszokról, amikor még mint diák járt iskolánkba. Kati néni 1983-ban iratkozott be az első osztályba, és bizony tavaly már a 20 éves osztálytalálkozójukat ünnepelték régi osztálytársaival. A közel 30 évvel ezelőtt kezdődő történetről folytatott vidám beszélgetés, az egész 2. b osztály bevonásával történt, ahol is minden gyerek feltehetette az őt leginkább izgató kérdést.

A feltett kérdések jól mutatják, hogy 30 év szinte "történelmi" távlat, ami alatt rengeteg változás történt mind lakókörnyezetünk, mind iskolánk tekintetében. A gyerekek fantáziáját a "régmúlt" idők erősen foglalkoztatták, hiszen ilyen kérdésekkel bombázták Kati nénit: Volt-e telefon? Volt-e hangosbemondó? Volt-e ébresztőóra? Volt-e büfé? Milyenek voltak a tolltartók? Milyenek voltak a tankönyvek? Volt-e focibajnokság? Mi volt a kedvenc tantárgyad? Mentetek-e sétálni a játszótérre? Ki volt a példaképed? A válaszokból izgalmas, és sok szempontból tanulságos kép rajzolódik ki a 25 évvel ezelőtti Kelenvölgyi Általános Iskoláról, ami sok mindenben híven őrzi a már akkor is megszilárdult értékeket, amelyek végül Kati nénit a tanári pálya felé fordították. A beszélgetés legizgalmasabb részleteit közöljük itt:

- Melyik volt a döntő pillanat, amikor elhatároztad, hogy tanár leszel?

- Mindig is nagy hatással voltak rám a tanítóim, gimnáziumi tanárain. Mikor ide jártam kisdiákként, Benis Zsuzsa néni, Somogyi Imréné Erzsébet néni, Galambos Lászlóné Dalma néni, Markovits Magdi néni tanított. Mindegyikük meghatározó személyiségű, kedves, törődő tanár volt, de talán Zsuzsa néni – aki elsőben és másodikban tanított engem – hagyta a legnagyobb nyomot bennem. Egész életemben meghatározó személyiség volt. Nagyon határozott volt, mégis mindig kedvesen, nagy-nagy szeretettel tanított minket, példátlan nagy hivatástudata volt a pálya iránt. A példája mindenképpen meghatározó volt, amikor úgy döntöttem, magam is tanító leszek. Nagyon jó volt találkozni velük újra az osztálytalálkozónkon. Meglepő volt, hogy mind ők, mind az osztálytársaim alig változtak, pedig eltelt 20 év.

Azt hiszem, a gimnázium vége felé tudatosult bennem, hogy én pedagógus szeretnék lenni. Egy gyermek tiszta szemét látva lobbant lángra bennem ez a vágy, az a szikra ott a gyerek szemében lobbantotta lángra ezt a vágyat. A szüleim ilyen beállítottságúak voltak, de ők soha nem tudtak ilyen irányban tanulni, így tehát nagyon örültek ennek a választásnak. Mindig is kötődtem az iskolához, és persze Kelenvölgyhöz. Itt nőttem fel. És szó szerint ide jártam nyolc évig, ugyanis nem messze lakom az iskolától, és mindig gyalogosan jártam a suliba. Mindössze hét évre szakadtam el az iskolától: amíg négy évig a Széchenyi Gimnáziumba, majd pedig a Tanítóképző Főiskolára jártam. De a tanítóképző végén már újra itt voltam gyakornokként.

Arra élénken emlékszem, hogy itt az általános iskolában Dalma néni második emeleti termében volt egy idézet József Attilától: "Dolgozni csak pontosan, szépen, ahogy a csillag megy az égen..." Ezt nagyon fontosnak tartottam egész életemben. Később a gimnáziumban is volt egy meghatározó idézet Széchenyi Istvántól: "Az ember annyit ér, amennyit használ." Ennek az értelmét csak később értettem meg igazán, de máig örök érvényű igazságnak tartom. Érdekes, hogy ilyen egyszerű, de mély értelmű üzenetek milyen sokat adhatnak gyerekkorban.

- *Milyenek voltak a gyerekek a te általános iskolás korodban?*

- A gyerekek akkor is "igazi gyerekek" voltak, élénkek, érdeklődőek, csupa egyéniség, mint a tí osztályokban. Mindenki más-más személyiség, és külön-külön is nagyon fontos számomra. Sok kislányban látom, hogy én milyen kislány voltam. A miénk is hasonló nagyságú osztály volt, de mi sokkal csendesebbek voltunk. Ti sok szempontból kreatívabbak, tájékozottabbak vagytok. A mi korunkban nem nagyon volt más tájékozódási lehetőség, mint az iskola. Mi leginkább azt tudtuk, amit itt az iskolában elmondtak. Nem volt ennyiféle szakkör, de volt sok olyan is, ami ma sajnos már nincs az iskolában: volt például turista-szakkör, amivel nagyon sokat jártunk kirándulni. Talán ez volt az egyik legkedvesebb dolog, ami eszembe jut az iskoláról. Sokkal inkább, mint bármelyik óra. Ezekon a kirándulásokon sokat beszélgettünk, játszottunk. Az egyik legemlékezetesebb számomra a kétnapos túra Nagy-Hideg-hegyre vagy a kirándulás Várgesztesre, amikor már felsős voltam. Ezek az ott alvós túrák pénteken-szombaton voltak. És én nagyon szerettem az erdőjárást, mert az csuda jó dolog!

Mi, gyerekek sokat játszottunk együtt, és gyakran mentünk át egymáshoz. Akkor még nem volt televízió vagy számítógép, de még telefon sem. Hatan voltunk közeli jóbarátok: Rózsás Alexandra, Szilágyi Noémi, Imre Csilla (a tanító nénitek az ő lánya), Kátai Orsi, Sohodóczy Szilvi és én. A környék is egy kicsit más volt, nem voltak nagy társas házak, kicsit falusiasabb volt a hangulat, hiszen csak családi házak voltak az iskola közelében. Mindenki gyalog járt, nem is volt a környéken buszjárat, és csak a Fehérvári úton volt villamos. Volt persze, hogy a nagymamám elkísért, de miután az osztálytársnőim itt laktak a közelben, együtt jöttünk-mentünk. Talán nehéz is elhinni, hogy miután telefonunk sem volt (csak amikor gimnazista lettem, akkor kaptunk egyet), zseblámpával világítva kommunikáltunk egymással! Az egyikünk a síneknél, a másikunk a Kék-tó közelében illetve a hegyoldalon, én a Hunyadi utcában laktam, és este zseblámpával jeleztünk egymásnak.

Az iskolában az alsós és a felsős gyerekek között is szorosabb volt a kapcsolat. Akkor még sokkal inkább különböző korosztályok bevonásával folyt az iskolai élet. Voltak például akadályversenyek, ahová az egész iskola ment, és erősebb volt a testvérosztályok közötti kapcsolat is. Mikor kisebbek voltunk, akkor a nyolcadikosok ügyeltek a folyosókon, és itt az osztályban is vigyázniuk kellett ránk a szünetekben. Ezért nagyon jó volt a kapcsolat a nagyok és a kicsik között. Mert mi példaképeknek tekintettük a nagyokat, és ők igyekeztek is ennek megfelelően jó példát mutatni. Akkor még mindenki köpenyt viselt, ami óvta az utcai ruhánkat, és az ügyeleteseknek nyakkendőt kellett kötniük. Jól emlékszem, olyan is előfordult (amikor már ötödikes voltam), hogy nyelvtanból dolgozatot írtunk, és a tanárnőnknek valamiért ki kellett mennie, így egy hetedikes jött be a dolgozatot felügyelni!

Erre azért emlékszem, mert segíteni próbált a kérdéseknél, és ő annyi kérdést elrontott, annyi rossz választ adott, hogy ha nem figyelek oda a hetedikes rossz válaszaira, sokkal jobbat írtam volna, mintha csak ha a saját gondolataimra figyelek oda. Nem is kaptam ötöst!

Talán az is érdekes, hogy amikor én ide jártam, még nem volt büfé, hanem volt egy diák árulta a sós kiflit 2 forintért a folyosón!

- *Milyenek voltak a tanárok?*

- Kicsit szigorúbbak voltak. Volt is fegyelem. Persze voltak csínytevések, próbáltak a gyerekek akkor is rosszkodni. De nem egyeseket osztogattak, hanem voltak osztályozó magatartáskártyák. Mindenkinek tíz darab volt, amit egy hónapig kellett tartogatni, és ha rossz volt valaki, vissza kellett adni belőlük egyet. Ha valakinek elfogyott, az nagyon rosszat jelentett! Én nem voltam csintalan gyerek, az egyetlen csintalanság, amire emlékszem, hogy

barátnőimmal az egyik osztálytársnőnk feneké alá zsíros kenyeret tettünk, amikor le akart ülni. De mint mondtam, akkor még köpenyben járt mindenki, ami megvédte a ruháját!

Az igazgató nénire nem nagyon emlékszem, ritkán láttuk, de volt hangosbemondó már akkor is, amin keresztül üzent. Állítólag Rózsa néni nagyon hangos volt, és harsogott tőle a folyosó (legalábbis Judit néni szerint). Mint mondtam, én csak jó emlékeket őrzök a tanárimról, ezért is lettem magam is tanító. A tanáraink sokat vittek minket sétálni, bejártuk az egész környéket, és arra is emlékszem, hogy miután nagyon hideg telek voltak, a hátsó udvart a pedellus felöntötte, és lehetett korcsolyázni! Ezekre sokkal inkább emlékszem, mint bármilyen szigorra. A kedvenc óráim a nyelvtan, környezetóra, matematika, ének és rajz voltak; csupa jó tanárom volt!

-Melyik az az emlék ebből az időszakból, ami maradandó élmény, és mostanság nem volt rá példa?

- Talán az egyik legviccesebb és legemlékezetesebb ilyen dolog, hogy egyszer disznóvágás volt az iskolában! Reggel hatkor kezdődött az iskola udvarán. A disznót azután itt is dolgozták föl a konyhán, és lehetett belőle frissen enni, a zsíros kenyeret pedig a diákönkormányzat árulta, még jóval később is. Ilyet ma is érdemes lenne szervezni!

(Készítette: 2.b osztály; Köszönjük Tarr Bálint édesapjának, Tarr Bencének a segítséget.)